

Uitgave van Vereniging Woodbrookers Barchem

SEPTEMBER 2015

Woodbrookers Berichten

4

In deze WBB:

Lezing Orgaandonatie: doodgewoon?
door Ari van Buuren

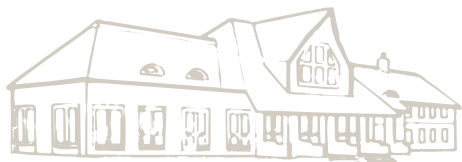
Geschiedschrijving vrijzinnige organisaties
steviger ter hand nemen
door Wouter Lookman

4

INHOUD

Ter Zake	4
Agenda	5
Verslag Zomerweek	6
Lezing: Orgaandonatie: doodgewoon?	8
Missie SBO	10
In Memoriam	11
Boekbespreking: Geschiedschrijving vrijzinnige organisaties steviger ter hand nemen	12
Cursusweekend: God als raadsel -Vrijzinnig geloven	14
Wat en wie bij de Woodbrookers	16
Over het lidmaatschap	17
Mutaties	17
Legaat	18
Colofon	18

VAN DE REDACTIE

Ter Zake

Voor u ligt het vierde nummer van WoodbrookersBerichten. U leest hierin een verslag van de zomervakantieweek, die dit jaar gecombineerd werd met schilderdagen met als thema 'Verhalen'. Een van de deelnemers, Hindrik Brouwer, maakte enkele korte gedichtjes naar aanleiding van de verhalen en vertellingen. Ari van Buuren verzorgde tijdens de middag van de ledenvergadering op 30 mei een lezing over orgaandotatie. Voor diegenen die deze bijeenkomst moesten missen, schreef de heer Van Buuren een samenvatting van zijn inleiding. En eigenlijk vonden we het vanzelfsprekend om verdere informatie over SBO Missie in deze WoodbrookersBerichten te plaatsen.

Wouter Lookman verzorgde voor dit nummer een boekbespreking van jaargang 22 van Jaarboek voor de Geschiedenis van het Nederlands protestantisme na 1800. Dit nummer gaat over de vrijzinnig-protestantse netwerken tussen 1850 en 1914, getiteld 'Het Vrijzinnige Web'.

Vrijzinnig-protestanten kwamen uit de maatschappelijke bovenlaag, waardoor hun invloed groot is geweest, zowel binnen als buiten de kerken. Maar in welke kringen, netwerken bevonden zij zich?

En natuurlijk is er de aankondiging van het oktoberweekend over vrijzinnigheid. Veel leesplezier!

Adelheid de Jonge en Marijke Sondorp

AGENDA

24 - 25 oktober 2015

Cursus 'God als raadsel' -Vrijzinnig geloven

Meer informatie op www.woodbrookers.nl

9 januari 2016

Ledenvergadering

VAN HET BESTUUR

Sinds de uitgave van het vorige nummer is er niet zo heel veel gebeurd binnen de vereniging. Wel heeft de eerste zondagmiddaglezing plaatsgevonden. Deze was georganiseerd door de ProgrammaGroep, de commissie die bestaat uit enkele leden van het stichtingsbestuur: Nel Voltelen, Bram Grandia en Joan van Melle, en leden van de Vereniging: Irene Goor, Dirk Somsen en Cees Otto. In deze bijeenkomst op 26 april leidde Peter Paul Verbeek een gesprek over 'De grens van de mens: over religie en technologie'. De betrokkenheid van de 25 aanwezigen was groot en we zien uit naar de volgende keer, 27 september.

Het bestuur boog zich over de voortgang van de cursussen. Na de eneroverende evaluatie/bezinningsdagen van november 2014, was er afgesproken dat het bestuur twee weekenden zou organiseren, een zomerweek en de kerstgastendagen. Daarna zouden we het cursuswerk opnieuw bekijken. De kerstdagen waren onderbezet, een groep van zes mensen met begeleiding van twee gastvrouwen. Het weekend in maart telde 19 deelnemers, de zomerweek 11. Hopelijk loopt het komende weekend van oktober weer vol, maar we hebben besloten dit jaar geen kerstgastendagen in Barchem te organiseren. Jammer, maar reëel. Over de zomervakantieweek in 2016 denken we nog verder na.

Eind augustus ontvingen we het overlijdensbericht van Mirjam Hart. De bestuursleden waren verhinderd om naar de uitvaart te gaan. Van Marina Jager ontving ik naderhand een beschrijving van deze bijeenkomst, waardoor ik toch een beeld kreeg van deze bijzondere persoonlijkheid.

Marijke Sondorp, voorzitter Vereniging Woodbrookers Barchem

IN MEMORIAM

Mirjam Hart - Nijburg

Op 24 augustus is Mirjam Hart overleden. Zij is 95 jaar geworden.

Vele oudere leden hebben nauw met haar samengewerkt binnen het Verenigingswerk. Zij hebben mooie herinneringen aan haar, vooral bij de organisatie van cursussen met kunst als onderwerp. Ook volgde samen zij met haar partner Joop Lebbing vele cursussen. Na het overleiden van Joop kwam zij alleen, totdat haar gezichtsvermogen zo achteruit ging, dat deelname niet meer mogelijk was. Dat was tot 1998. Daarna bezocht zij haar vrienden in het Woodbrookershuis en later in het hotel, die daar een cursus volgden. Zo kwam zij trouw tijdens de zomervakantieweken en de Kerstdagen haar vriendin Annet Brugman opzoeken en trof dan soms andere bekenden.

Mirjam was beeldend kunstenaar en schilderde alle bloemen die in haar tuin aan de Zwiepseweg een kleurrijk schilderij vormden. Veel aquarellen waren dan ook jarenlang te zien in de gangen en slaapkamers van het Woodbrookershuis. Na de verbouwing tot hotel zijn ze langzamerhand uit de kamers verdwenen, maar nog steeds hangt er een schilderij van haar in de bibliotheek.

Ik heb Mirjam maar een enkele maal meegemaakt in een cursus. Zij maakte op mij veel indruk, vooral die alleereerste keer tijdens een cursus in 1997. We waren met de groep al pratend op weg naar 'de stilte'. Natuurlijk verstomden de gesprekken na het oversteken van de weg. En na de stilte boven in de kapel dronken we beneden koffie. Het gewone patroon in een cursus. Ik zat met Mirjam te praten, toen zij bemerkte dat haar tas nog in de kapel was achtergebleven. Ik bood aan die op te halen. Nee, ze deed het zelf, ik mocht wel mee. We zetten ons gesprek al lopend voort. Ook na het oversteken van de weg deed ik mijn mond weer open. Echter deze werd accuut gesnoerd. Met z'n tweeën togen we zwijgend de berg op, deden zwijgend de deur van de kapel open

en de lichten aan. Zwijgend pakte Mirjam haar tas en in alle stilte daalden we de berg weer af. Pas aan de overkant van de weg zei ze 'Fijn, dat ik m'n tas weer heb'.

Marijke Sondorp

VERSLAG ZOMERWEEK

Vakantie/Schilderweek

Datum: 20 - 25 juli 2015

Verslag: Joke Reints

Vanuit verschillende windstreken kwamen we aan op maandag 20 juli bij het Woodbrookehotel. Het was fijn om elkaar weer te zien en ook nieuwe mensen te begroeten. In totaal waren we met 13 mensen, 11 deelnemers en twee gastvrouwen, Marijke Sondorp en ondergetekende. Het was fantastisch weer, wat voor een vakantie week natuurlijk van groot belang is. We konden heerlijk op het terras zitten, wandelen en fietsen, zonder dat er één druppel is gevallen!

De opzet van deze week was anders dan de voorafgaande vakantie weken. Er was voor het eerst gekozen om deze week te combineren met een teken- en schilderprogramma, geleid door Marijke. Daar kon door eenieder aan deelgenomen worden, van één dagdeel tot alle acht dagdelen. En zo gebeurde het ook. De groep wisselde steeds van samenstelling.

Meestal waren er een stuk of vijf deelnemers die meededen met het schilderprogramma. Geconcentreerd en ook met plezier waren de verschillende mensen aan het werk. Af en toe werd een bezoek gebracht door de overige deelnemers. Sommigen die het niet van plan waren, werden zo enthousiast, dat ze de kwast ook ter hand namen. Er is heel mooi en bijzonder werk gemaakt! De drukpers deed ook goede dienst en daar rolden mooie afdrukken uit.

Het thema van de week was "Verhalen"

Op verschillende manieren zijn er verhalen aan het licht gekomen. Joke vertelde scheppingsverhalen uit verschillende culturen. Iedere cultuur heeft zijn eigen verhaal gemaakt over het ontstaan van de aarde, van de eerste mens en van alles wat er op de aarde leeft. Het is door de eeuwen heen een myste-

rie, waar mensen steeds weer op zoek zijn gegaan naar hoe dat nu is ontstaan. Bijzondere en de wonderlijkste verhalen passeerden de revue.

Een andere avond stonden verhalen uit de Middeleeuwen centraal. Marijke vertelde een prachtig verhaal over het ontstaan van de poel die achter het Woodbrookehotel ligt op de grens van de akker. Een poel waar in het midden ervan een bijzonder houten kunstwerk ligt. Het waren Mo en Ment die daar ooit eens geleefd hebben en die daar nu begraven zouden liggen... Een spannende sage!

Hindrik Brouwer werd door de verhalen steeds geïnspireerd om een gedicht te schrijven. Mooi om te horen wat zijn invalshoek was! Drie gedichten van zijn hand.

*Wil je wel geloven in een wereld die goed is?
De hemel, de aarde, de zon, de maan, de zee,
sterren, bloemen, planten, vogels, al wat leeft,
alles komt van God en is van God.*

*Wil je wel geloven dat de wereld goed is?
Maar dan alle kwaad, alle onrecht en verdriet –
alle bloed en tranen, elke dag opnieuw?
't Zou niet moeten kunnen, maar het is er wel
Soms zou je eerder geloven in de duivel dan in God.*

*Durf toch maar geloven dat de wereld goed is,
vecht maar tegen 't kwaad waar je enigszins kunt.
Begin eerst maar te wieden in je eigen tuintje,
draag je steentje bij voor het Rijk van God.*

*Gaan de boze machten nog zo zeer te keer,
de zachte krachten zullen zeker winnen in 't eind.
Ja, ik wil geloven in de wereld die goed is,
Maar misschien ben ik wel een beetje gek*

Mijn eigen wonder

*De heilige Martinus zou een wonder komen doen,
maar het wonder was al geschied.
Twee mensen die van elkaar houden
en elkaar in alle dingen bijstaan,
dát is pas een wonder!*

*In sommige kerken staat een madonnabeeld
dat echte tranen huilt.
Een kerkelijke commissie komt controleren
of het wel waar is.*

*Op het tafeltje naast mijn bed
staat een portretje van mijn madonna.
Die huilt niet, die lacht!
En ze knikt mij toe*

*Dat is echt waar.
Ik heb het zelf gezien.*

Grote schoonmaak

*Hoor jullie de wolven huilen op de bergen?
Door hun tranen verzuurt de aarde*

*Gelukkig dat er vogels zijn, die het gif opvegen
Gelukkig is er een beek die het vuil wegvoert!*

*Mensen, help dan de vogels de aarde te zuiveren
van hun vleugels te wissen wat daar aan kleeft*

Een keer raken de wolven toch wel uitgehuild

Hindrik J. Brouwer

Op de afsluitende avond zijn er nog enkele verhalen verteld (o.a. over meneer Riedels hoed!) en was er een expositie van alle werken die gemaakt zijn gedurende de week. Prachtig om te zien!

De opzet van vakantieweek en schilderweek bleek niet voor ieder even geslaagd te zijn. Sommige mensen misten de uitstapjes die gezamenlijk werden gemaakt in voorafgaande jaren. In de loop van de jaren is de Vakantieweek ook steeds veranderd van opzet. In de jaren '90 ontstond de behoefte aan een week zonder programma. In de weekendcursussen was er eigenlijk nooit tijd om een wandeling of fietstocht te maken of de omgeving te ontdekken.

Daarom werd een week zonder programma georganiseerd. Langzaam maar zeker kwam er toch een programma en dat mondde uiteindelijk uit in een programma met uitstapjes en een thema. Dit jaar was de keuze om het te combineren met een schilderprogramma. De gastvrouwen en het bestuur gaan zich nu beraden over wat we volgend jaar gaan aanbieden.

Al met al was het weer een fijne week met bijzondere ontmoetingen en dito mensen!

Joke Reints

LEZING

Orgaandonatie: doodgewoon?

Datum: 30 mei 2015

Inleider: Ari van Buuren

De kunst van het sterven

Meditierend over de dood komt het sterven van St. Franciscus van Assisi (1182-1226) bij mij boven. Zijn sterven, als het leven uit geboren worden, is voor mij exemplarisch. Over dit ‘muzisch en mateloos mens’ schreef Prof. Hélène Nolthenius een magnifieke biografie: ‘Een man uit het dal van Spoleto – Franciscus tussen zijn tijdgenoten’ (1988).

In zijn tijd leefde men meer met de eindigheid van het leven. Daarom laat de blind geworden Franciscus zich voorlezen uit het Evangelie van Johannes, toen Jezus wist dat zijn uur gekomen was om uit deze wereld over te gaan (13,1 v). Aan zijn Zonnelied voegt hij een strofe toe over ‘Zuster Dood’. In zijn laatste levenstijd wil hij dit loflied op de Schepping telkens horen zingen. Hij zegent zijn stad Assisi. Hij dicteert zijn testament, met een terugblik op zijn leven en stimulansen voor zijn broeders. Ook dicteert hij enkele brieven o.a. voor zuster Clara en Vrouwe Jacoba uit Rome. Als zijn einde nadert wil

hij naakt op Moeder Aarde gelegd worden om Zuster Dood te ontmoeten. Zingend sterft hij.

In de Middeleeuwen leefde men met de ‘ars moriendi’: de kunst van het sterven. Sterven was gemarkeerd en geritualiseerd. De monniken van Cluny ontwikkelden stervensmuziek. De stervende overzag ter heling het geleefde leven. Tenslotte liet de stervende mens gevoelens los van schuld, van hoogmoed en van hechting aan alles wat voorbij gaat.

Sinds eind 60-er jaren van de vorige eeuw worden opvallende en tegenstrijdige kantelingen manifest in het omgaan met sterven en dood. In ongekende mate wordt de taboeïsering van de dood enerzijds getransformeerd en anderzijds gecontineerd.

Orgaandonatie en stervensproces: kwantitatief of kwalitatief?

In 1968 is het hersendoodcriterium geformuleerd ter facilitering, legalisering van orgaantransplantatie. Rond 1969 komt het hiv-virus via Haïti de USA en de wereld binnen. In 1969 publiceert Elisabeth Kübler-Ross ‘Lessen voor levenden – gesprekken met stervenden’. Zij was de originator van stervensbegeleiding en hospicezorg. Medische en theologische studenten waren haar eerste leerlingen. Zo werd ik zelf een leerling van haar. Sinds 1992 verspreidt ‘Het Tibetaanse boek van leven en sterven’ van Sogyal Rinpoche zich wereldwijd. De Boeddhistische auteur betoont zich tevens een kenner van het gedachtegoed van Elisabeth Kübler-Ross en van het Christendom.

Een vernieuwend omgaan met de dood en met uitvaarten ontstaat in de homo-scene met haar verwerking van de in aanvang dodelijke aidsepidemie. Hieraan levert Pater Jan van Kilsdonk s.j. een unieke exemplarische bijdrage. Zijn postume boek ‘Dag jongen van licht – Toespraken bij het afscheid van homoseksuele mannen’ (2012) getuigt hiervan. Van Kübler-Ross leerde ik onder anderen dat de passie van

leven, liefde en dood enerlei is. 'Sterk als de dood is de liefde' zingt het Hooglied (8,6). Aldus is een nieuwe 'ars moriendi' ontstaan: een doorleefd proces van het sterven. Het goede sterven ('eu-thanasië', wat niet hetzelfde is als de euthanasië-praktijk) wordt opnieuw geleerd.

Dit geschiedt met name in de hospicezorg, waarover Ineke Koedam – in het spoor van onderzoeken door Peter Fenwick en Pim van Lommel naar stervens- en bijna dood-ervaringen – In het licht van sterven. Ervaringen op de grens van leven en dood (2013) schreef. Over het ziekte- en stervensproces van een geliefde schreef ik zelf het ervaringsboek 'De passie van leven, liefde en dood' (2009).

Tegelijk versterkt de orgaantransplantatiewetenschap echter meer dan ooit het taboe op de dood. Deze medisch-technische hoogstand representeert een ultiem protest tegen de sterfelijkheid.

Intussen is medisch-wetenschappelijk en ethisch gezien het hersendoodcriterium toe aan herijking. Het lijkt nauwelijks langer houdbaar. Vanuit spirituele optiek zijn donatie en transplantatie van vitale organen zeer betwistbaar.

Politieke en medische haast en pressie om te komen tot een Actief Donor-Registratiesysteem (ADR, zoals beoogd door Tweede Kamerlid Pia Dijkstra), om organen te oogsten en te verplaatsen verduistert een onder ogen kunnen zien van het stervensproces en de dood.

Is zomaar en tegen elke prijs verder leven het devies? Wordt Zuster Dood nog met eerbied en overgave begroet? Daarvoor is nauwelijks ruimte bij artsen en orgaanontvangers, en bij orgaandonoren en hun naast- en nabestaanden. Het stervensproces dreigt in die context bijna te worden uitgebannen. De kwaliteit van leven en sterven wordt veronachtzaamd in kwantitatief denken en handelen.

Wie dit alles doordenkt en doorleeft zal helderder dan ooit kunnen kiezen om wel of geen donor te worden. Beide gewetensvol gemaakte keuzes verdienen als zodanig respect.

De (spi)rituele cirkel van leven en sterven

Elisabeth Kübler-Ross actualiseerde eeuwenoude wijsheids-tradities in een nieuwe thanatologie: omgang met en voorstellingen over sterven, dood en rouw. Zowel middeleeuwse Katholieke monniken als Boeddhistische monniken leven met deze wijsheid: 'Wie sterft eer zij/hij sterft, sterft niet als zij/hij sterft.'

Het verkennen van het stervensproces in relatie tot orgaandonatie, waarmee de Stichting Bezinning Orgaandonatie (SBO) begonnen is, is het gaan van thans nog nauwelijks gebaan-de wegen. Dat is het unieke en de opmaat van het pioniersboek 'Een andere kijk op orgaandonatie. Verkenningen van het stervensproces' (2014) van SBO-adviseur Ineke Koedam, waarin diverse spirituele visies worden vertolkt.

Het begrip thanatologie is in 1901 geïntroduceerd door de Russische microbioloog en Nobelprijswinnaar Ilya Mechnikov. Was de thanatologie eerst vooral biologisch en forensisch bepaald, later ontwikkelde zij zich meer in psychologische zin. Therese Schroeder-Sheker herontdekte de holistische stervensmuziek uit Cluny en initieerde in haar Chalice of Repose-project muziek-thanatologie. In hospices werd muziektherapie een integraal bestanddeel van de zorg. In de studie 'Urgentiegeneeskunde en de dood' (J. Bierens e.a., 2007) wordt gesteld dat deze geneeskunde baat heeft bij de vernieuwde ars moriendi en thanatologie. Dat is voorbij aan taboeïsering van de dood en het kan spirituele wijsheids-tradities integreren. Het Centrum voor Thanatologie aan de Radboud Universiteit Nijmegen lijkt hier ook mee bezig.

St. Franciscus was creatief en vol passie in het ritueel vormgeven van zijn eigen 'ars moriendi'. Parallel aan de secularisatie,

de aidsepidemie en de multiculturalisering ontwikkel(d)en zich in ons land nieuwe ritualisering.

Zouden wij ook nieuwe rituelen kunnen ontwikkelen ter markering van ieders beslissing rond donorschap?

Het moge alles brengen tot een verdiept benaderen van de essentiële kern, de cirkel van leven en sterven.

Ari van Buuren

Ari van Buuren is theoloog en gestalttherapeut.

Hij is publicist op het gebied van sterven en rouw, interreligieuze dialoog en interculturalisatie.

Hij is oud-voorzitter van de Stichting Bezinning Orgaandonatie.

Hij was hoofd van de Dienst voor Levensoriëntatie & Geestelijke Verzorging in het UMC-Utrecht.

Elisabeth Kübler-Ross leerde hem dat zieken en stervenden onze leermeesters zijn.

MISSIE SBO

Onderzoek en kennisoverdracht op basis van respect

De Stichting Bezinning Orgaandonatie (SBO) bevordert onderzoek en kennisoverdracht inzake:

- * sociale, psychologische, ethische, medische en juridische aspecten van orgaandonatie en transplantatie,
- * het bewustzijn gedurende het stervensproces en de behoeftes van stervenden,
- * het hersendoodcriterium,
- * ervaringen van mensen die een donororgaan hebben ontvangen en
- * ervaringen van mensen die bij leven een orgaan hebben afgestaan.

Op basis van voortschrijdende kennis en techniek wil SBO een evenwichtig wetenschappelijk en juridisch klankbord bieden voor een periodieke herijking van de medische en maatschappelijke uitgangspunten van orgaandonatie waaronder medische protocollen, keurmerken en certificeringen en met name het hersendoodcriterium.

SBO organiseert symposia en expertseminars om kennis en bewustwording onder zowel professionals als het publiek te vergroten.

Uitgangspunt bij dit alles is het respect voor donoren, naaststaanden en ontvangers en hun respectievelijke materiële en immateriële behoeftes.

In plaats van werving op basis van marketingcommunicatie, kiest SBO voor een individuele, vrije, bewuste en weloverwogen keuze van burgers op basis van evenwichtige, objectieve informatie met voldoende diepgang.

www.orgaandonorjaofnee.nl

BOEKBESPREKING

Geschiedschrijving vrijzinnige organisaties steviger ter hand nemen

Ondanks een aantal positieve bijdragen staat de moderne geschiedschrijving van vrijzinnig-protestanten, anders dan die van bijvoorbeeld het neocalvinisme, op een laag pitje. Aldus wordt geconstateerd in de inleiding van het boek *Het Vrijzinnige Web*, verkenningen naar vrijzinnig-protestantse netwerken (1850-1914). Veel bewuste nazaten hebben vrijzinnig protestanten niet, zo wordt vervolgd. De bewustheid van vrijzinnig-zijn heeft vaak meer op met spiritualiteit dan met historiciteit, wat ook in de hand wordt gewerkt doordat het meestal theologen zijn die schrijven. Tot zover de inleiding. Overigens was de theoloog K.H. Roessingh honderd jaar geleden een uitzondering door zowel over de actualiteit van kerk en geloof als over de geschiedenis van 'het modernisme' te schrijven. Juist omdat het vrijzinnige protestantisme van de laatste twee eeuwen in ons land zo verweven is met tal van culturele en maatschappelijke organisaties buiten het oorspronkelijke zuilenpatroon, is het een gemis dat er geen kruisbestuiving plaatsvindt met disciplines als economie, politicologie en algemene geschiedschrijving.

Dat kerk- en theologiegeschiedenis in orthodoxe kring veel beter gedijen heeft uiteraard te maken met het gezag dat van de traditie uitgaat. Schrijven erover zal uit eerbied voor en inspiratie van het verleden plaatsvinden, maar ook de rebellen in de literatuur, zoals bij ons een Maarten 't Hart en een Jan Wolkers, die zich tegen hun verleden afzetten, leveren een bijdrage aan de kennis van vooral de 'human side' van het gereformeerde milieu in het eerste driekwart van de twintigste eeuw. Vergelijkbare milieutekeningen uit de vrijzinnige sfeer zijn er niet of nauwelijks en dat geldt ook voor de gematigd

orthodoxe groeperingen als de ethische richting in de hervormde kerk.

De beschreven situatie heeft ernstiger gevolgen dan een gemis aan beschrijvingen hoe het in meer vrijzinnig getinte gezinnen toeging. Op grond van hun intellectualiteit was het vrijzinnige theologen wel toevertrouwd over hun vak en de kerkelijke vertaling daarvan te schrijven. Het loopt echter spaak als meerdere disciplines van sociologische en politieke aard nodig zijn om de bestudering van onderwerpen die in belangrijke mate onderling verknoopt zijn aan te vatten en liefst ook te voleinden. Dat komt, zoals aangegeven, door de inzet van vrijzinnig talent in algemene organisaties op sociaal en cultureel gebied van 'volksverheffing' en kennisoverdracht.

Iets van de leemte wordt nu opgevuld door het hier besproken boek, dat fungeert als jaargang 22 in de reeks jaarboeken voor de geschiedenis van het Nederlands protestantisme na 1800.

Tom-Eric Krijger geeft een schets van wat volgens hem 'de organisatorische spin in het vrijzinnige web' is: de netwerkfunctie van de Nederlandse Protestantenvond, toen de NPB nog fier en strijdbaar voluit zo heette. Over traditie gesproken: wist u dat ooit bij hen de Hervormingsdag op 31 oktober hoog in aanzien stond omdat men zich zag als de nieuwe reformatie van het protestantisme? Eén van Krijger's conclusies: dat de NPB nog bestaat is te danken aan de meer kerkelijk getinte ('kerkhoudende') afdelingen. Verder valt op een overwegend remonstrantse casestudie naar netwerkvorming in de stad Groningen (Annemarie Houkes) en een bijdrage van Eric Cossee over familienetwerken van predikanten. Gezien het van meet af aan buiten de politieke en maatschappelijke zuilen opereren van vrijzinnigen, zijn terecht verkenningen uitgevoerd naar de rol binnen liberale organisaties (Niels van Driel) en het socialisme (Herman Noordegraaf). In het eerste geval wordt ook op de begrippen liberaal, modern en vrijzinnig ingegaan.

Doordat vrijzinnige waarden doordrongen in het kerkelijk en maatschappelijk leven als geheel, is een ‘vervluchtiging’ opgetreden van de georganiseerde vrijzinnigheid. In het isolement lag niet hun kracht, om het zo te zeggen. Maar dat neemt volgens de auteurs niet weg dat bestudering van hoe deze invloed is verlopen zinvol is en een uitdaging inhoudt voor vervolgonderzoek. Het Documentatiecentrum voor het Nederlands Protestantisme aan de Vrije Universiteit in Amsterdam, dat het jaarboek verzorgt, signaleert een toename van vrijzinnig-protestantse archieven in zijn bestanden, in het bijzonder van de voormalige jeugdorganisaties VCJC en VCSB. Werk aan de winkel dus in eigen huis.

Wouter Lookman

Nootje: Het jaarboek verscheen bij Uitgeverij Meinema te Zoetermeer.

De remonstrantse theoloog K.H. Roessingh was zowel geschiedschrijver als pionier van de toen nieuwe organisatie van de Woodbrookers in Nederland. (Detail tekening door Hans Jansen)

CURSUSWEEKEND

God als raadsel - Vrijzinnig geloven

Hoe stellen we ons 'God' voor en hoe zinvol is het over zijn wel of niet bestaan te debatteren? Hoe gaan wij om met onze eigen eindigheid? Wat bedoelen we met het woord troost? Leidt het geloof in God onvermijdelijk tot humorloosheid en intolerantie? En zouden we, alleen al om die reden, er maar beter afscheid van kunnen nemen?

In de bijeenkomsten gaan wij met elkaar over deze vragen in gesprek, naar aanleiding van wat prof. dr. Johan Goud in drie inleidingen vertelt:

- 'God als raadsel' - vrijzinnig geloven
- 'Troost en uitdaging' - omgang met de dood
- 'Spot en zelfspot' - tolerantie nu.

Inleider voor dit weekend is prof. dr. Johan Goud, emeritus hoogleraar aan de Universiteit van Utrecht en interim Remonstrants predikant in Twente.

Goud geldt als een van de gezichtsbepalende theologen in vrijzinnig Nederland. Hij schreef boeken en artikelen over filosofische en theologische thema's, levensbeschouwing en literatuur, zoals:

- *Onbevangen. De wijsheid van de liefde* (Zoetermeer, Meinema, 2015)
- 'God is een raadselwoord', interview in Trouw, 26 maart 2015
- 'Je mag niet berusten in het excessieve kwaad', interview NRC-Handelsblad 16 mei 2015.

Datum: Zaterdag 24 oktober na de lunch -
zondag 25 oktober na de lunch

Inleider: Prof. dr. Johan Goud

Gastheer: Dirk Somsen

Prijzen: Eenvoudige kamer 1-persoons: € 145 p.p.

Luxe kamer 1-persoons: € 170 p.p.

Luxe kamer 2-persoons: € 152 p.p.

Woodbrookersleden ontvangen 10% korting

Wat en wie bij de Woodbrookers?

Wanneer mensen voor het eerst de naam Woodbrookers horen, vragen zij altijd om nader uitleg. De naam van de vereniging zegt inhoudelijk niets over het doel. Woodbrooke is een landgoed bij Birmingham, waar de Quakers bij elkaar komen. Leidse studenten theologie en filosofie zijn daar aan het begin van de vorige eeuw op bezoek geweest. Zij waren zeer onder de indruk van de open sfeer tijdens de conferenties en de rust om met elkaar te discussiëren over de zin van het leven en de verantwoordelijkheid voor de maatschappij. Zij hebben daarnaast ervaren hoe het is om met elkaar stil te zijn. Dat wilden zij in Nederland ook. En zo zijn Karel Roessingh en later diens leerling Willem Banning voortrekkers geweest van het werk van de Woodbrookers.

Ter illustratie een deel van de statuten van de Vereniging Woodbrookers Barchem:

NAAM, ZETEL EN DUUR

Artikel 1

1. De vereniging draagt de naam ‘Woodbrookers Barchem’. Zij is opgericht onder de naam ‘Vereeniging Woodbrookers in Holland’ op acht en twintig december negentienhonderd acht. Zij is voortgekomen uit het Quakersettlement Woodbrooke.
2. De vereniging heeft haar zetel te Barchem, gemeente Lochem.
3. De vereniging is aangegaan voor onbepaalde tijd.

DOEL EN MIDDELEN

Artikel 2

De vereniging heeft tot doel door onderlinge ontmoeting in een geest van openheid, religieuze verbondenheid en maatschappelijk betrokken zijn bij te dragen aan persoonlijke

verdieping en aan bezinning op de maatschappelijke verantwoordelijkheden.

Artikel 3

Zij tracht dit doel te bereiken door:

- a. het houden of doen houden van cursussen, retraites, lezingen en besprekingen;
- b. het leggen en onderhouden van contacten met verwante instellingen en het deelnemen aan samenwerkingsverbanden terzake;
- c. het leggen en onderhouden van internationale contacten;
- d. de uitgave van geschriften;
- e. alle andere wettige middelen, die aan het doel bevorderlijk kunnen zijn.’

Die sfeer tijdens de cursussen wordt gekenmerkt door een ondogmatische houding. De Vereniging heeft allerlei lijnen naar maatschappelijke groepen, maar valt niet onder auspiciën van een geloofsrichting of politieke overtuiging. In het verleden zijn er in Barchem allerlei conferenties geweest van vrijdenkers en voormannen, die zich bij de Woodbrookers terugtrokken om zich te bezinnen op fundamentele besluiten. Maar de besluiten voor het oprichten van een politieke partij, of een omroepvereniging, werden wel bij maar nooit namens de Woodbrookers genomen.

Dat samen praten over belangrijke keuzes in ieders persoonlijk leven gebeurt nog steeds in Barchem, lees hiervoor het programma!

Over het lidmaatschap van de Vereniging Woodbrookers Barchem

Als u zich wilt aansluiten bij de vereniging bent u van harte welkom als aspirant-lid.

- U ontvangt de periodieke nieuwsuitgave van de Woodbrookers
- U ontvangt een reductie van 10% bij deelname aan cursussen van de Woodbrookers
- U betaalt een jaarcontributie van € 32,50

Na een jaar kunt u lid met stemrecht worden.

U gaat dan € 65,- betalen.

En als u geen lid wilt worden, of wilt blijven, maar u draagt het werk van de Woodbrookers wel een warm hart toe, dan kunt u voor € 25,- per jaar donateur worden. In dat geval wordt u net als de leden op de hoogte gehouden van het verenigingswerk, alleen krijgt u geen korting bij deelname. U kunt zich bij de administratie aanmelden.

Mutaties

Mutaties per 1 mei 2015

Aangemeld als (aspirant)lid

- * H. Hartogs – Utrecht

Bedankt voor het (aspirant)lidmaatschap

- * W.E. Audier – Alblasterdam
- * W. Blijdorp – Rotterdam, per 1-1-2016
- * D. Schulte-de Boer – Groningen

Verhuisd

- * J.W. de Borst- Bouwman naar Zijpe 40, 8032 HX Zwolle
- * J. Brugman-Pelleboer naar Huize Rosa, Rosa de Limastraat 10, 6543 JG Nijmegen

Overleden

- * M.M. Hart-Nijburg - Lochem

Aangemeld als donateur

- * D. Schulte-de Boer – Groningen
- * W.E. Audier – Alblasterdam

Legaat of erfstelling

Wie de Vereniging Woodbrookers Barchem een warm hart toedraagt, kan ons werk steunen met een legaat of erfstelling. De Vereniging Woodbrookers Barchem is een zelfstandige rechtspersoon. Het maken van een legaat of erfstelling geschiedt bij testament. Een beschikking ten behoeve van de Vereniging Woodbrookers Barchem kan bijvoorbeeld luiden: 'Ik legateer, vrij van rechten en kosten, aan de Vereniging Woodbrookers Barchem een bedrag van euro ...' Het is mogelijk aan een dergelijke beschikking een bepaalde bestemming te verbinden.

Zij die een schenking aan onze vereniging willen doen, kunnen over de vorm waarin dit kan geschieden contact opnemen met Ariepieter Versloot, telefoon 0299-655557.

Colofon

WoodbrookersBerichten

Tijdschrift van de Vereniging Woodbrookers Barchem.
ISSN 2405 -5638. Verschijnt twee maal per jaar.

Administratie

Peppelerweg 21, 3881 XJ Putten
Telefoon 0341-353717
E-mail: adm@woodbrookers.nl
Website: www. woodbrookers.nl

Opgave voor cursussen

Opgeven kan per post: Peppelerweg 21 3881 XJ Putten, per telefoon 0341 -353717, of per e-mail masondorp@solcon.nl, o.v.v. de cursusnaam en door een gedeelte van de cursusprijs ad € 12,50 als inschrijfgeld over te maken op rekeningnummer NL57 INGB 0000 9300 00 van de Vereniging Woodbrookers Barchem. De cursussen vinden plaats in het Woodbrooke Hotel Woodbrookersweg 1, 7244 R.B Barchem
Telefoon 0573 - 441734

Bestuur vereniging

Marijke Sondorp (voorzitter), Bart van der Elst, Adelheid de Jonge - van 't Veer, Dirk Somsen.

Redactie WoodbrookersBerichten

Marijke Sondorp en Adelheid de Jonge-van 't Veer.

Kopij WoodbrookersBerichten

Peppelerweg 21, 3881 XJ Putten
Telefoon 0341-353717
masondorp@solcon.nl

Vormgeving

Mans57, Lochem, 06 5168 2755.

Vereniging Woodbrookers Barchem

Al in 1912 werden er cursussen georganiseerd op het landgoed in Barchem, waar kort daarna het Woodbrookershuis verrees. Nog steeds organiseert de Vereniging Woodbrookers Barchem een eigen cursusprogramma. Het accent ligt op levensbeschouwelijke, culturele en maatschappelijke verdieping.